

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, 15 listopada 2021 r.

RPS-IV.431.3.2021

Pan

Wacław Jacek Adamczyk

Burmistrz Białej Rawskiej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹, w związku z art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² oraz § 11 umowy nr 155 z dnia 19 marca 2020 r. o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach Programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”, w dniach 26-30 lipca 2021 r., w siedzibie Kontrolującego, tj. w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej³ Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, ul. Żeromskiego 87, przeprowadzona została kontrola, której przedmiotem była realizacja w 2020 r. programu „Posiłek w szkole i w domu”. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

Na podstawie upoważnień Wojewody Łódzkiego z 26 lipca 2021 r.⁴, czynności kontrolne przeprowadził zespół kontrolerów w składzie:

- Nikola Woźniak – starszy specjalista w Oddziale Wsparcia i Integracji Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej (upoważnienie nr 56/2021), pełniąca funkcję kierownika kontroli,
- Anna Skarwinkiewicz – starszy specjalista ww. Oddziale, członek zespołu kontrolerów (upoważnienie nr 57/2021),
- Małgorzata Kołodziejczyk – starszy specjalista ww. Oddziale, członek zespołu kontrolerów (upoważnienie nr 58/2021).

---

1 (Dz. U. z 2020 r. poz. 224)

2 (Dz. U. z 2021 r., poz. 305)

3 do 31 maja 2021 r. – Wydział Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej

4 akta kontroli, str. 4–5

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Zgodnie z zaświadczeniem Miejskiej Komisji Wyborczej w Białej Rawskiej w okresie objętym kontrolą funkcję Burmistrza Miasta-Gminy Biała Rawska⁵ pełnił Pan Waław Jacek Adamczyk, który został wybrany w wyborach bezpośrednich 4 listopada 2018 r.⁶

Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Rawskiej⁷. Ośrodek jest samodzielną jednostką organizacyjną, nie posiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa Gminy. MOPS jest bezpośrednim realizatorem zadań własnych gminy, zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadań zleconych gminie przez administrację rządową, określonych w przepisach obowiązującego prawa - głównie w Ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁸.

Podczas czynności kontrolnych wyjaśnień udzielali:

- Pani Magdalena Kieszek Dyrektor MOPS w Białej Rawskiej,
- Pani Teresa Żuchowska Główna księgowa MOPS w Białej Rawskiej.

Celem kontroli było dokonanie oceny, czy w 2020 r. Gmina realizowała Program „Posiłek w szkole i w domu”⁹ zgodnie z postanowieniami Umowy nr 155 z dnia 19 marca 2020 r.¹⁰ zawartej pomiędzy Wojewodą Łódzkim a Miastem i Gminą Biała Rawska reprezentowaną przez Burmistrza Miasta i Gminy, o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” oraz zweryfikowanie prawidłowości wydatkowania środków finansowych pochodzących z dotacji budżetu państwa. W związku z tym w trakcie kontroli sprawdzono:

- a) zgodność realizacji Programu z uchwałą nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023¹¹, co wynika z § 4 ust. 1 Umowy,
- b) sposób wykonania postanowień Umowy,
- c) prawidłowość wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa, pod względem zgodności z przeznaczeniem oraz wysokości wykorzystanej dotacji a stopniem realizacji zadań przewidzianych do sfinansowania dotacją z budżetu państwa

---

5 zwanej dalej Gminą

6 akta kontroli, str. 29-30

7 zwany dalej MOPS

8 (Dz. U. z 2020 r. poz.1876 z późn. zm.)

9 zwanego dalej Programem

10 zwana dalej Umową

11 Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007); zwana dalej Uchwałą2

zgodnie z zapisami art. 175 ust. 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

W toku kontroli zbadano całą dokumentację, potwierdzającą realizację umowy, okazaną kontrolerom.

Na podstawie dokonanych ustaleń, które zostały opisane w dalszej części, działalność Gminy w obszarze będącym przedmiotem kontroli należy ocenić pozytywnie z nieprawidłowościami.

Na podstawie Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2020 r.,¹² przekazanego 20 stycznia 2021 r. przez pracownika MOPS, kontrolerzy ustalili, że:

1. Na realizację Programu w 2020 roku Gmina poniosła wydatki w kwocie 371 940 zł, z czego na:

– zasiłki celowe na zakup żywności	262 500 zł,
– posiłki bez przeprowadzania wywiadu środowiskowego	3 717 zł,
– posiłki	105 723 zł,

Gmina realizowała działania dotyczące zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania dla n.w. adresatów programu:

- 85 dzieci do 7 roku życia,
- 194 uczniów,
- 266 osób znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Powyższe dane wykazane zostały w Sprawozdaniu z realizacji Programu za I - XII 2020 r 13.

Z danych zawartych w sprawozdaniu¹⁴ wynika, że wsparcie zapewniające pomoc realizowane było w formie:

- posiłków,
  - zasiłków celowych na zakup żywności.
2. W 2020 r. Program w formie zapewnienia posiłku (obiadu) dla dzieci realizowano w 12 placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie Gminy:
- Szkole Podstawowej w Białej Rawskiej,
  - Przedszkolu w Białej Rawskiej,
  - Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Białej Rawskiej,

---

12 akta kontroli, str. 17-21

13 akta kontroli, str. 17-21

14 akta kontroli, str. 17-21

- Szkole Podstawowej – Oddziale Przedszkolnym w Chodnowie,
  - Szkole Podstawowej – Oddziale Przedszkolnym w Starej Wsi,
  - Przedszkolu w Białej Rawskiej – Oddziale w Babsku,
  - Szkole Podstawowej w Babsku,
  - Szkole Podstawowej w Chodnowie,
  - Szkole Podstawowej w Błaziejewicach,
  - Szkole Podstawowej w Lesiowie,
  - Szkole Podstawowej w Pachach,
  - Szkole Podstawowej w Starej Wsi
- oraz w 12 placówkach spoza terenu Gminy:
- Publicznej Szkole Podstawowej w Wilkowie Drugim,
  - Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Nowym Mieście nad Pilicą,
  - Bursie Koedukacyjnej w Skierniewicach,
  - Zespole Placówek Specjalnych w Rawie Mazowieckiej,
  - Szkole Podstawowej w Sadkowicach,
  - Szkole Podstawowej im. M. Skłodowskiej – Curie w Skierniewicach,
  - Zespole Szkół CEZiU w Rawie Mazowieckiej,
  - ZSPiMS w Lipinach,
  - Bursie Szkolnej Nr 1 w Łodzi,
  - Szkole Podstawowej w Bobrowcach,
  - Szkole Podstawowej w Osuchowie,
  - Szkole Podstawowej w Regnowie.

Według pisemnego oświadczenia Dyrektora MOPS¹⁵, w placówkach na terenie Gminy, które nie posiadały warunków do przygotowywania posiłków, posiłki te były przygotowywane i dowożone przez Rawsko – Białą Spółdzielnię Socjalną – Nadzieja i Praca.

3. Według pisemnego wyjaśnienia Dyrektora¹⁶ każda z placówek dysponuje odpowiednimi warunkami do wydawania posiłków dla dzieci w dniach zajęć szkolnych. W okresie objętym kontrolą, pomoc w postaci posiłku udzielana była ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, a wartość posiłku oraz jego przygotowywanie było zgodne z zasadami zdrowego żywienia. Posiłki jakie otrzymywały dzieci korzystające

---

15 akta kontroli, str. 131-134

16 akta kontroli, str. 131-134

z Programu były takie same pod względem jakościowym i ilościowym jak pozostałych dzieci, co wynika z protokołu doraźnej kontroli przeprowadzonej przez pracowników MOPS w stołówkach szkolnych (monitoring).¹⁷

W dni wolne od nauki szkolnej, tj w czasie ferii oraz w wakacje, Gmina udzielała pomocy w ramach programu w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności zgodnie z wnioskiem rodziny.

4. Gmina podjęła Uchwałę¹⁸ uprawniającą Dyrektora placówki do wydania posiłku bez wywiadu środowiskowego oraz decyzji administracyjnej. W okresie objętym kontrolą było 19 zgłoszeń do udzielenia pomocy w tej formie. Pomoc udzielana była na podstawie pisemnego wniosku Dyrektora placówki z prośbą o udzielenie w/w wsparcia dla konkretnych osób.
5. Gmina udzielała wsparcia osobom dorosłym przede wszystkim w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności. Według pisemnego wyjaśnienia Dyrektora MOPS¹⁹ pomoc w formie gorącego posiłku udzielona była 7 osobom dorosłym. Posiłki odbierane były osobiście w stołówce Szkoły Podstawowej w Białej Rawskiej.
6. W trakcie analizy dowodów źródłowych kontrolerzy ustalili, że środki finansowe pochodzące z Programu, nie były przeznaczone na posiłki, w których skład wchodziły wyroby ciastkarskie, wyroby cukiernicze oraz napoje gazowane, co jest zgodne z treścią § 4 ust 5 Umowy.
7. Na podstawie § 4 ust. 8 Umowy²⁰ Wojewoda Łódzki zobowiązał Gminę do podjęcia nadzoru nad zadaniem realizowanym w ramach Programu, poprzez monitorowanie jakości posiłków, systematyczności udzielania pomocy i właściwego dokumentowania wydatkowania środków finansowych.

Pracownicy ośrodka prowadzili monitoring w powyższym zakresie w placówkach na terenie Gminy. Z podjętych działań sporządzono protokół.²¹

---

17 akta kontroli, str. 39-41

18 akta kontroli, str. 34

19 akta kontroli, str. 131-134

20 Umowa nr 155 z dnia 19 marca 2020 r., o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach wspierania finansowego gmin w ramach 1 i 2 modułu programu „Posiłek w szkole i w domu”

21 akta kontroli str, 39-41

8. Na podstawie § 5 ust. 3 Umowy, Wojewoda Łódzki udzielił Gminie dotacji w ogólnej wysokości 343 627 zł. Zgodnie z ewidencją księgową²² Gmina dokonała zwrotu niewykorzystanej dotacji 31 grudnia 2020 r. w kwocie 46 075,09 zł, w związku z tym wykorzystana dotacja to 343 627 zł – 46 075, 09 zł = **297 551,91 zł**²³.

Otrzymałą dotację Gmina wykorzystywała w całości przeznaczając ją na:

- wypłatę zasiłków celowych na zakup żywności 210 000 zł,
- posiłki przyznane na wniosek Dyrektora (bez wywiadu środowiskowego) 2 974 zł,
- posiłki przyznane decyzją administracyjną 84 578 zł.

Środki finansowe pochodzące z dotacji, zgodnie z treścią § 5 ust. 6 Umowy, Gmina zobowiązana była wykorzystywać sukcesywnie w każdym miesiącu 2020 r., począwszy od marca, kiedy to przekazano do Gminy I transzę dotacji po podpisaniu ww. Umowy w tym w lipcu i w sierpniu. W oparciu o ewidencję księgową kontrolerzy ustalili, że środki dotacji były wykorzystywane w poszczególnych miesiącach w następujących wysokościach (w zł):

Miesiąc	Kwota otrzymanej dotacji (zł)	Procentowe wykorzystanie dotacji
styczeń	0	0 %
luty	0	0 %
marzec	30 000,00	10,08 %
kwiecień	74 689,00	25,10 %
maj	14 501,00	4,87 %
czerwiec	36 612,00	12,30 %
lipiec	26 360,00	8,85 %
sierpień	17 038,00	5,76 %
wrzesień	17 570,00	5,90%
październik	37 930,00	12,74 %
listopad	0	0%
grudzień	42 851,91	14,40%
Razem:	297 551,91	100,00 %

9. Zapisami § 7 ust. 1 Umowy Gmina zobowiązana została do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonanych z tych środków. Sposób prowadzenia ewidencji księgowej wydatków umożliwił ustalenie źródła ich finansowania, tj. w części opłaconej z dotacji i w części ze środków własnych.

22 akta kontroli, str. 102-103

23 w sprawozdaniu z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2020 r. wykazana została kwota 297 552 zł z uwagi na to, że w sprawozdaniu należy podawać wartości zaokrąglone do pełnych zł

10. Szczegółowej kontroli poddano 100% dowodów źródłowych (faktury, rachunki, listy wypłat zasiłków celowych, wyciągi bankowe, noty księgowe), stanowiących podstawę poniesienia wydatków na realizację Programu na łączną kwotę zł.

W wyniku analizy dowodów źródłowych²⁴ ustalono, że:

- wszystkie poniesione wydatki dotyczyły kosztu zakupu posiłków, wypłat świadczeń na zakup posiłków,
- wypłaty zasiłków dokonywane były przelewami na rachunek bankowy oraz gotówką w kasie,
- wydatki na posiłki dla dzieci dożywianych w placówkach oświatowych dokonywane były przelewami na podstawie faktur z dołączonymi do nich listami dzieci korzystających z dożywiania,
- na dowodach źródłowych zamieszczano informację o źródle finansowania wydatków z podaniem kwot opłaconych z dotacji i ze środków własnych.

11. Podczas kontroli dowodów źródłowych stwierdzono, że środkami własnymi dot. programu na rok 2020 Gmina sfinansowała 3 wydatki w łącznej kwocie 270,20 zł związane z realizacją programu w 2019 r. w oparciu o niżej wymienione dowody źródłowe:

- Faktura nr FVS-000094/12/2019-SOSW z 19.12.2019 r. za wyżywienie wychowanków w m-cu grudniu 2019 na kwotę 41,00 zł,
- Faktura nr PSP W/FVs/2019/000030 z 18.12.2019 r. za wyżywienie dzieci w PSP Wilków za 12/2019 na kwotę 180,00 zł,
- Faktura nr FVS-000075/10/2019-SOSW z 31.10.2019 r. Duplikat wystawiony w dniu 20.12.2019 r. za wyżywienie wychowanków w m-cu października 2019 na kwotę 49,20 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora MOPS „pomimo próśb o wystawienie faktur za m-c XII w grudniu, wpłynęły do ośrodka w styczniu 2021 roku po zamknięciu 2019 roku i zwrocie niewykorzystanych środków”

Takie działanie Gminy stanowi nieprawidłowość, bowiem w świetle zapisów § 3 pkt. 2 Umowy termin realizacji zadania ustalony został od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

Zgodnie z tym zapisem wyjaśnienia w powyższym zakresie nie mogą zostać uwzględnione.

12. Na podstawie § 5 ust. 9 Umowy²⁵ Gmina zobowiązała się zapewnić udział środków własnych w kosztach realizacji zadania w wysokości nie mniejszej niż 20 % całkowitego kosztu realizacji zadania w 2020 r.

Odnosząc się do kwot wykazanych w Sprawozdaniu i ujętych w ewidencji księgowej, całkowity koszt zadania wyniósł 371 940 zł. Gmina środkami własnymi sfinansowała wydatki w kwocie 74 388 zł. Udział Gminy w kosztach zadania wyniósł zatem 20 %, czym spełniony został wymóg zawarty w Umowie.

Z uwagi na opisane w pkt 11 nieprawidłowości, tj. uregulowanie środkami z Programu zobowiązań roku 2019 w kwocie 270,20 zł, wydatki poniesione na realizację Programu przez Gminę należy pomniejszyć o kwotę **270,20 zł**.

Zatem w 2020 roku, środki własne Gminy zmniejszą się do kwoty **74 147,80 zł** ($74\,388\text{ zł} - 240,20\text{ zł} = 74\,147,80\text{ zł}$)

Pomniejszony wkład własny Gminy do wysokości 74 147,80 zł stanowi 19,93 %. Zgodnie z zawartą Umową nr 155 z dnia 19 marca 2020 roku, musi stanowić nie mniej niż 20 % ogólnych kosztów Programu. Skoro wkład własny w wysokości 74 147,80 zł stanowi 20 % to wysokość dotacji z budżetu państwa stanowiącej 80 % ogólnych kosztów Programu, wyniesie 296 591,20 zł ($74\,147,80\text{ zł} \times 80\% \text{ dzielone przez } 20\%$).

Wówczas rzeczywisty koszt realizacji Programu w 2020 roku wyniesie **370 739 zł** ($74\,147,80\text{ zł} + 296\,591,20\text{ zł} = 370\,739\text{ zł}$).

Gminie Biała Rawska przekazano z budżetu państwa środki w wysokości 297 551,91 zł, podczas gdy powinny zostać przekazane środki w wysokości **296 591,20 zł**. Zatem Gmina Biała Rawska powinna zwrócić środki w wysokości **960,71 zł** ($297\,551,91\text{ zł} - 296\,591,20\text{ zł}$) stanowiące różnicę pomiędzy otrzymaną dotacją a należną dotacją.

Środki te, zostały bowiem **pobrane w nadmiernej wysokości** i powinny zostać zwrócone w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności pobrania dotacji w nadmiernej wysokości, tj. od daty niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Odsetki należy naliczyć od dnia otrzymania projektu wystąpienia pokontrolnego do dnia wpłaty należności.

---

25 Umowa nr 155 z dnia 19 marca 2020 r., o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach wspierania finansowego gmin w ramach 1 i 2 modułu programu „Posiłek w szkole i w domu”

Stwierdzone nieprawidłowości w działalności jednostki kontrolowanej są konsekwencją nieprzestrzegania zapisów umowy. Jako odpowiedzialnych za stwierdzone nieprawidłowości uznaje się: Dyrektora MOPS.

Stwierdzone nieprawidłowości skutkowały naruszeniem § 3 ust. 2 Umowy nr 155 z 19 marca 2020 r.

W dniu 9 listopada 2021 r. Miasto – Gmina Biała Rawska dokonała zwrotu dotacji w wysokości 960,71 zł wraz z należnymi odsetkami w wysokości 7 zł. Tym samym zaspokojone zostało roszczenie Skarbu Państwa – Wojewody Łódzkiego.

Do otrzymanego 6 października 2021 r. projektu wystąpienia pokontrolnego z 30 września 2021 r. kierownik jednostki kontrolowanej nie zgłosił w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania projektu, umotywowanych, pisemnych zastrzeżeń.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości zobowiązuje się Dyrektor MOPS w Białej Rawskiej do podjęcia skutecznych działań mających na celu prawidłowe i terminowe wydatkowanie środków przeznaczonych na realizację Programu. Tym samym zaleca się, aby wszystkie rachunki, faktury, noty, itp., dotyczące realizacji Programu w danym roku budżetowym, zostały zapłacone najpóźniej do 31 grudnia danego roku budżetowego.

O sposobie wykorzystania uwag i wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym, a także podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań proszę powiadomić Wojewodę Łódzkiego w terminie 30 dni od daty otrzymania wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że stosownie do zapisów art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Piotr Pietrzak
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**